

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน และผู้นำชุมชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม กรอบเนื้อหา ในการวิจัยยึดตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ใช้เนื้อหาตามพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 มาตรา 8 (1) (2) (3) ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ดำเนินการในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2552- ตุลาคม 2553 สถานที่วิจัย คือ บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

คุณธรรม จริยธรรมควมามีวินัย ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ คือ

1. พฤติกรรมการประหยัดและรับผิดชอบ
2. พฤติกรรมการตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ
3. พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น
4. พฤติกรรมความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม
5. พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต

ตอนที่ 2 พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาคความพึงพอใจ ของเด็กและเยาวชน หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

คุณธรรม จริยธรรมความมีวินัย ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ คือ

1. พฤติกรรมการประหยัดและรับผิดชอบ
2. พฤติกรรมการตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ
3. พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น
4. พฤติกรรมความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม
5. พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา คุณธรรม จริยธรรมความมีวินัย ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวม

ข้อ	คุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย	ระดับปัญหา N = 20			
		ก่อน		หลัง	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	พฤติกรรมการประหยัดและมีความรับผิดชอบ	3.81	0.74	1.38	0.49
2	พฤติกรรมการตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ	3.73	0.54	1.29	0.43
3	พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น	3.83	0.61	1.23	0.38
4	พฤติกรรมความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม	3.88	0.61	1.31	0.44
5	พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต	3.85	0.66	1.34	0.45
โดยรวม		3.82	0.63	1.31	0.44

จากตารางที่ 3 พบว่า ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณธรรม จริยธรรมความมีวินัยของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.82$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.63) พบว่า หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณธรรม จริยธรรมความมีวินัย ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.31$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.44)

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมความมีวินัย พฤติกรรมการประหยัดและมีความรับผิดชอบ ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อ	พฤติกรรมการประหยัด และมีความรับผิดชอบ	ระดับปัญหา N = 20			
		ก่อน		หลัง	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	ปิดน้ำ/ไฟเมื่อใช้งานเสร็จแล้ว	3.80	0.77	1.45	0.51
2	ยอมรับผลในสิ่งที่ตนเองกระทำ	3.70	0.66	1.35	0.49
3	ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จและมี ประสิทธิภาพ	3.90	0.79	1.40	0.50
4	มีการออมทรัพย์ในรูปแบบต่าง ๆ	3.85	0.75	1.30	0.47
โดยรวม		3.81	0.74	1.38	0.49

จากตารางที่ 4 พบว่า ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมการประหยัดและมีความรับผิดชอบ ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.81$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.74) พบว่า หลังได้รับการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมการประหยัดและมีความรับผิดชอบ ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.38$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.49)

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมความมีวินัย พฤติกรรมการตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบล หัวขวาง อำเภอ โกลศุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อ	พฤติกรรมตรงต่อเวลา และรู้จักกาลเทศะ	ระดับปัญหา N = 20			
		ก่อน		หลัง	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	ทำความเคารพได้ถูกต้องตามกาลเทศะ	3.80	0.41	1.20	0.41
2	แต่งกายถูกต้องตามฐานะและถูกกาลเทศะ	3.85	0.67	1.35	0.49
3	ตรงต่อเวลา	3.70	0.47	1.50	0.51
4	มีมารยาทในการรับประทานอาหาร	3.55	0.60	1.10	0.31
โดยรวม		3.73	0.54	1.29	0.43

จากตารางที่ 5 พบว่า ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมการตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบล หัวขวาง อำเภอ โกลศุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.73$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.54) พบว่า หลังได้รับการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมการตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบล หัวขวาง อำเภอ โกลศุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.29$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.43)

ตารางที่ 6 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมความมีวินัย พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ก่อนและหลัง ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษาตาม อรรถาศัย

ข้อ	พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเคารพในสิทธิของผู้อื่น	ระดับปัญหา N = 20			
		ก่อน		หลัง	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาสถานศึกษาและ ท้องถิ่น	3.70	0.66	1.45	0.51
2	ช่วยในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความสมัครใจ	4.05	0.39	1.10	0.31
3	ไม่เบียดเบียน ช่มเหง รังแกผู้อื่น	3.90	0.64	1.30	0.47
4	ให้อภัยเมื่อเพื่อนทำผิด โดยไม่ตั้งใจ	3.65	0.75	1.05	0.22
โดยรวม		3.83	0.61	1.23	0.38

จากตารางที่ 6 พบว่า ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.83$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.61) พบว่า หลังได้รับการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.23$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.38)

ตารางที่ 7 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมความมีวินัย พฤติกรรมความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอ โกลุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ก่อนและหลัง ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษา ตามอัยาศัย

ข้อ	พฤติกรรมความมีระเบียบและปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์ของสังคม	ระดับปัญหา N = 20			
		ก่อน		หลัง	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม	3.80	0.62	1.15	0.37
2	เคารพและปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียน สังคม ชุมชน	3.85	0.67	1.35	0.49
3	ปฏิบัติตนเป็นประ โยชน์ต่อส่วนรวม	3.90	0.55	1.55	0.51
4	ดูแลรักษาทรัพย์สินบัติของส่วนรวม	3.95	0.60	1.20	0.41
โดยรวม		3.88	0.61	1.31	0.44

จากตารางที่ 7 พบว่า ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอ โกลุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.88$) ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.61) พบว่า หลังได้รับการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอ โกลุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.31$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.44)

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมความมีวินัย พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย

ข้อ	พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต	ระดับปัญหา N = 20			
		ก่อน		หลัง	
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1	ไม่พูดโกหกไม่พูดใส่ร้ายผู้อื่น	3.90	0.79	1.15	0.37
2	เมื่อเก็บสิ่งของคนอื่นได้แล้วนำส่งคืนหรือแจ้งเจ้าหน้าที่	4.10	0.64	1.55	0.51
3	มีความจริงใจต่อผู้อื่นทั้งต่อหน้าและลับหลัง	3.95	0.69	1.45	0.51
4	ไม่ขโมยสิ่งของผู้อื่น	3.45	0.51	1.20	0.41
โดยรวม		3.85	0.66	1.34	0.45

จากตารางที่ 8 พบว่า ก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.85$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.66) พบว่า หลังได้รับการเรียนรู้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริต ของเด็กและเยาวชน บ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 1.34$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.45)

ตอนที่ 2 พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย

จากพระราชบัญญัติการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 ซึ่งการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยต้องอาศัยหลายภาคส่วนจึงจะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ในการวิจัยครั้งนี้ สามารถทำให้ทราบถึงกระบวนการในการศึกษา การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย รวมไปถึงการสนทนากลุ่มซึ่งประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่ม อันประกอบด้วย 1) ผู้นำชุมชน 2) ผู้ปกครอง ผู้วิจัย ได้ศึกษาการดำเนินการ โดยใช้เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรม แบบ

สังเกตพฤติกรรม และการสนทนา โดยมีข้อคำถามในการสนทนาดังกล่าว คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ควรมีลักษณะอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์และเหมาะสมกับเด็กและเยาวชน ผลการวิจัยพบว่ามี 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหา

การดำเนินงาน เริ่มต้นกระบวนการ โดยผู้วิจัยเข้าไปพบปะพูดคุยกับผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน ถึงวัตถุประสงค์ในการสำรวจสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชน ผลการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาของเด็กและเยาวชน คือ ปัญหาเรื่องขาดความมีวินัยในตนเอง

ขั้นที่ 2 การระดมสมอง

การดำเนินงาน เมื่อได้ศึกษาถึงสภาพปัญหาแล้ว ผู้นำชุมชน และผู้วิจัยจึงช่วยกันรวบรวมข้อมูลที่ได้ และจากนั้นได้พูดคุยกันถึงปัญหาที่พบจากการสำรวจ ผู้นำชุมชน และผู้วิจัยช่วยกันคิด หาวิธีการ รูปแบบแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย

ผลการศึกษา ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน มองเห็นแนวทางที่จะนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษาตามอัธยาศัย มีทั้งหมด 6 กิจกรรม คือ 1) รู้จักและพัฒนาตนเอง 2) มิสเตอร์ดำดิ่ง 3) ไชกรปัญญา 4) แมกไม้เขียวจี 5) ถีอปีน โด่เข้าวัดพัฒนาจิต 6) เกมมหาสนุก

ขั้นที่ 3 การวางแผน

การดำเนินงาน เมื่อได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแล้ว ผู้นำชุมชน และผู้วิจัยได้ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นองค์รวม ช่วยกันคิดและวางแผนขั้นตอนในการจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเด็กและเยาวชนอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน

ผลการศึกษา ได้ขั้นตอนในการจัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และได้กิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชน โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมที่ได้กำหนดขึ้นมีทั้งหมด 6 กิจกรรม ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 9 การดำเนินการจัดกิจกรรม

กิจกรรม ที่	กิจกรรม	กรอบแนวคิดในการจัดกิจกรรม	สถานที่
1	รู้จักและ พัฒนา ตนเอง	ทุกคนมีความต้องการที่จะเป็นคนดีมีอนาคตแจ่มใส ดังนั้นการรู้จักสำรวจความต้องการและสิ่งที่ดีของ ตนเอง โดยการตั้งเป้าหมายในอนาคต พยายามพัฒนา ความสามารถและคุณธรรม จริยธรรมของคนจะทำให้ เด็กและเยาวชนมีชีวิตอย่างมีจุดหมาย	บ้านเลขที่ 66 คุ้มสังข์ ม. 3 (บ้านแม่ ประธานกลุ่ม สตรีแม่บ้าน)
2	มิสเตอร์ คำสิง	การดำรงชีวิตของคนไทยในปัจจุบันจะแตกต่างไปจาก สมัยก่อน เนื่องจากปัญหาทางสังคม และเศรษฐกิจ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทุกคนจะต้องดิ้นรนหาอาหาร รายได้เพิ่มขึ้น และใช้จ่ายอย่างประหยัด เพื่อสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขตามอัธยาศัยของ ตนเอง การปลูกผักสวนครัวไว้ใช้ในครอบครัวทำให้ ได้รับประทานผักสด สะอาด ปลอดภัยและช่วยลด รายจ่าย หากมีเหลือยังแบ่งปันให้เพื่อนบ้านได้ด้วย	บ้านคุ้มสังข์
3	ไขกระจ ปัญหา	ภูมิปัญญาชาวบ้านที่บรรพบุรุษได้สั่งสมไว้เป็นสิ่งที่มี คุณค่าควรที่เด็กและเยาวชนจักได้อนุรักษ์เป็นมรดก ทางวัฒนธรรมและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา คุณภาพชีวิตของตนเองและชุมชนสืบไป	บ้านคุ้มสังข์
4	แมก ไม้ เขี้ยวจี้	ต้น ไม้เป็นประ โยชน์อันเอนกอนันต์ทั้งทางตรงและ ทางอ้อมต่อทุกชีวิตการรู้จักปลูก ดูแล บำรุงรักษา ต้น ไม้ ป่าไม้ เป็นการช่วยรักษาสมดุลทางธรรมชาติ และสภาพแวดล้อม ทำให้เด็กและเยาวชนเข้าใจ ธรรมชาติ ตระหนักว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของ ธรรมชาติ เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ว่าการเค็ด ต้น ไม้หนึ่งต้นจะเป็นผลต่อวงจรชีวิตอื่น ๆ	บ้านคุ้มสังข์
5	ถือปิ่นโต เข้าวัด พัฒนาจิต	กระบวนการที่ทำให้เด็กและเยาวชนได้ใกล้ชิด พระพุทธศาสนาได้ทำบุญ ได้ฟังธรรม ได้รู้จัก พัฒนาจิตใจของตนเอง	บ้านคุ้มสังข์

กิจกรรม ที่	กิจกรรม	กรอบแนวคิดในการจัดกิจกรรม	สถานที่
6	เกมมหา สนุก	เป็นทักษะในการแก้ไขปัญหาจะเสริมสร้างให้เด็ก และเยาวชน ได้รู้จักการสังเกตจำแนกและ เปรียบเทียบ	บ้านคุ้มสังข์

ขั้นที่ 4 การดำเนินการ

การดำเนินงาน เริ่มด้วยผู้วิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนและทำการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนที่จะดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสังเกตพฤติกรรมและทำการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว ผู้นำชุมชนและผู้วิจัยได้ช่วยกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้อย่างเป็นระบบตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษาตามอรรถศาสตร์ทั้งร่วมกันสังเกตพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รวมถึงติดตามผลการดำเนินงานด้วย

ผลการศึกษา ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางการศึกษาตามอรรถศาสตร์และสังเกตพฤติกรรมรวมทั้งได้ประเมิน เด็กและเยาวชน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย

กิจกรรมที่ 1 รู้จักและพัฒนาตนเอง

วัตถุประสงค์

1. เด็กและเยาวชนบอกสิ่งที่ดีในตนเองได้
2. ให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัยประกอบด้วย

คุณลักษณะ 5 ประการ

หลักธรรม/คุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความประหยัดและรับผิดชอบ
2. ความตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ
3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น
4. ความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม
5. ความซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นทำกิจกรรม

1. ผู้สอนแจกกระดาษให้เด็กและเยาวชนคนละ 1 แผ่น
2. เด็กและเยาวชนวาดภาพ “โล่ความดี” ตามความคิดของเด็กและเยาวชน พร้อมเขียนความดีของตน ลงใน โล่ความดีนั้น เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ฯลฯ
3. นักเรียนนำภาพความดีของตนเอง ไปแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำ ความดีกับเพื่อน 2-3 คน
4. ตัวแทนนักเรียน อภิปรายสรุปความดีของเพื่อนในกลุ่มและพูดยกย่องให้ เพื่อนพยายามปฏิบัติและรักษาสิ่งที่ดีนั้น ไว้อย่างสม่ำเสมอ
5. ผู้สอนพิจารณา อภิปรายเพิ่มเติมและสรุปให้นักเรียนเห็นว่า นอกจากจะมี ความดีแล้ว เด็กและเยาวชนยังมีความสามารถซึ่งจะต้องพยายามพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

สื่อและอุปกรณ์

1. กระดาษเปล่า
2. รูปแบบ “โล่ความดี”

การประเมิน

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม
 - 1.1 จากการตอบคำถาม
 - 1.2 ดูจากความสนใจความตั้งใจ
 - 1.3 ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
 - 1.4 การช่วยเหลือกันขณะทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 2 มิสเตอร์ดำลิง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
2. ประหยัดค่าใช้จ่าย
3. รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อนบ้าน
4. ให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัยประกอบด้วย

คุณลักษณะ 5 ประการ

หลักธรรม/คุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความประหยัดและรับผิดชอบ
2. ความตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ
3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น
4. ความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม
5. ความซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นทำกิจกรรม

1. สำรวจความต้องการของเด็กและเยาวชนว่าควรปลูกพืชผักชนิดใด
2. จัดหาพื้นที่สำหรับปลูกพืชผักต่าง ๆ จะเป็นที่บ้านตนเอง หรือตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่
3. ลงมือปฏิบัติการปลูกพืช
4. บันทึกความเจริญเติบโตของพืชผักเป็นระยะๆ
5. นำผลผลิตไปใช้ในครอบครัวและแบ่งปันกับเพื่อนบ้านใกล้เคียงหรือญาติพี่น้อง ถ้ามีมากนำออกจำหน่าย

สื่อและอุปกรณ์

1. เมล็ดพันธุ์พืชผักต่าง ๆ
2. พื้นที่ในการปลูกพืชผัก
3. สมุดบันทึก 1 เล่ม

การประเมิน

สังเกตการร่วมกิจกรรม ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม

1. ความสนใจความตั้งใจ
2. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
3. การช่วยเหลือกันขณะทำกิจกรรม
4. ความสุขจดบันทึก

กิจกรรมที่ 3 ไชกรปัญญา

วัตถุประสงค์

1. ตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาชาวบ้าน
2. อนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาชาวบ้านสู่ชุมชน
3. ให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัยประกอบด้วย

คุณลักษณะ 5 ประการ

หลักธรรม/คุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความประหยัดและรับผิดชอบ
2. ความตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ
3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น
4. ความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม
5. ความซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นทำกิจกรรม

1. ศึกษากรณีตัวอย่างเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน ภายในชุมชนหรือท้องถิ่น

ในด้านต่าง ๆ เช่น

- 1.1 การพัฒนาหมู่บ้านของพ่อผาย สร้อยสระกลาง บ้านสระคูณ ตำบล

โคกล่าม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์

- 1.2 ศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นพิพิธภัณฑ์อีสาน บ้านแก่งโกสุม ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม
2. ผู้สอนตั้งคำถามนำเกี่ยวกับเรื่องราวที่น่าเสนอเพื่อตรวจสอบความเข้าใจ โดยยังไม่ต้องแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
3. เด็กและเยาวชนอภิปรายตามประเด็น ต่อไปนี้
 - 3.1 สิ่งที่เราเรียกว่าภูมิปัญญาชาวบ้านจากกรณีศึกษาคืออะไร
 - 3.2 สิ่งที่คุณคิดในกรณีตัวอย่างกระทำเป็นประจำเป็นประโยชน์ต่อผู้นั้น ชุมชน และสังคมอย่างไร
 - 3.3 การแก้ไขปัญหาโดยใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ให้ผลแตกต่างกันอย่างไร ในแง่การลงทุน ระยะเวลาที่ใช้ ความปลอดภัย ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ฯลฯ
 - 3.4 การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

สื่ออุปกรณ์

1. แผ่น CD การพัฒนาหมู่บ้านของพ่อผาย สร้อยสระกลาง
2. กระดาษชาร์จ
3. สีเมจิก

การประเมิน

สังเกตการร่วมกิจกรรม ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม

1. ดูจากความสนใจ ความตั้งใจ
2. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
3. การพูดคุยกับเพื่อนการช่วยเหลือเพื่อนในขณะที่ร่วมทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 4 แมกไม้เขียวขจี

วัตถุประสงค์

1. ตระหนักถึงคุณค่าของป่าไม้
2. ร่วมมือกับชุมชนในการปลูกและอนุรักษ์ต้นไม้
3. ให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัยประกอบด้วย

คุณลักษณะ 5 ประการ

หลักธรรม/คุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความประหยัดและรับผิดชอบ
2. ความตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ
3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น
4. ความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม
5. ความซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นทำกิจกรรม

1. เสนอสื่อต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นโทษของการทำลายป่า
2. ทักษะศึกษาป่าชุมชนและวนอุทยาน (วนอุทยาน โกสุมพิ)
3. ประมวลคำขวัญ วาดภาพ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า
4. เด็กและเยาวชนร่วมอนุรักษ์ป่าโดยการปลูกต้นไม้เพิ่มเติม
5. เด็กและเยาวชนร่วมกันอภิปรายเรื่องประโยชน์ของต้นไม้และการ

อนุรักษ์ป่าไม้

สื่ออุปกรณ์

1. ต้นไม้
2. กระดาษวาดภาพ
3. ดินสอสี

การประเมิน

สังเกตการร่วมกิจกรรม ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดกิจกรรม

1. ดูจากความสนใจ ความตั้งใจ
2. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
3. ดูจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
4. การพูดคุยกับเพื่อนการช่วยเหลือเพื่อนในขณะที่ร่วมทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 5 ถีอปีนโตเข้าวัดพัฒนาจิต

วัตถุประสงค์

1. เด็กและเยาวชนได้ใกล้ชิดพระพุทธศาสนา
2. เด็กและเยาวชนมีจิตใจที่สงบ รู้จักการให้ การเสียสละ รู้จักกาลเทศะ

3. ให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัยประกอบด้วย
คุณลักษณะ 5 ประการ

หลักธรรม/คุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความประหยัดและรับผิดชอบ
2. ความตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ
3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น
4. ความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม
5. ความซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นทำกิจกรรม

พระสงฆ์

ขวัญชัย)

1. เด็กและเยาวชนเตรียมปิ่น โตคนละ 1 สาย เพื่อที่จะนำไปถวายแด่
2. ฟังพระธรรมเทศนาและสนทนาธรรมกับพระภิกษุสงฆ์ (พระครูวินัยธร
3. เด็กและเยาวชนฝึกนั่งสมาธิ
4. เด็กและเยาวชนร่วมกันทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในบริเวณวัด

สื่ออุปกรณ์

1. ปิ่นโต
2. สัจฆทาน

การประเมิน

สังเกตการร่วมกิจกรรม ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม

1. ดูจากความสนใจ ความตั้งใจ
2. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
3. ดูกิริยาการพูดสนทนาธรรมกับพระภิกษุ

กิจกรรมที่ 6 เกมมหาสนุก

วัตถุประสงค์

1. เด็กและเยาวชนเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
2. เด็กและเยาวชนได้ใช้ความสามารถของตนในการแก้ไขปัญหา

3. ให้เด็กและเยาวชนมีคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัยประกอบด้วย
คุณลักษณะ 5 ประการ

หลักธรรม/คุณธรรมจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง

1. ความประหยัดและรับผิดชอบ
2. ความตรงต่อเวลาและรู้จักกาลเทศะ
3. ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเคารพในสิทธิของผู้อื่น
4. ความมีระเบียบและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทางสังคม
5. ความซื่อสัตย์สุจริต

ขั้นทำกิจกรรม

1. ผู้สอนอธิบายวิธีการเล่นเกมให้เด็กและเยาวชนได้เข้าใจ
2. เด็กและเยาวชนแบ่งกลุ่ม 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน
3. เริ่มเล่นเกมตามกติกาที่ผู้สอนอธิบาย
4. เด็กและเยาวชนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปผลที่ได้จากการเล่นเกม

การประเมิน

สังเกตการร่วมกิจกรรม ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกิจกรรม

1. ดูจากความสนใจ ความตั้งใจ
2. ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
3. ดูจากการเป็นผู้นำและผู้ตาม ในการแก้ไขปัญหาในการเล่น

ขั้นที่ 5 การประเมินผล

การดำเนินงาน เมื่อดำเนินการตามรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรม แก่เด็กและเยาวชน ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ อย่างเป็น
ระบบ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กและเยาวชนตามขั้นตอนการดำเนินงานแล้ว ผู้นำ
ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้วิจัย ร่วมกันประเมินพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน และให้เด็กและ
เยาวชนได้ประเมินความพึงพอใจของตนเองที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์

ผลการศึกษา ได้ผลสรุปการจัดรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริม
คุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอรรถศาสตร์ รูปแบบที่ได้

เป็นการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมโดยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน และประกอบด้วย 6 กิจกรรม คือ 1) รู้จักและพัฒนาตนเอง 2) มีสเตอร์ดำเนิน 3) ไชกรูปัญญา 4) แมกไม้เขียวจี 5) ถือปิ่นโตเข้าวัดพัฒนาจิต 6) เกมมหาสนุก

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจ ของเด็กและเยาวชน หลังจากได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอรรถยาศัย

ตารางที่ 10 ผลการศึกษาความพึงพอใจของเด็กและเยาวชน ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและเยาวชน ตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอรรถยาศัย

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเนื้อหา			
1. การเสนอเนื้อหาที่มีรูปแบบชัดเจนไม่สับสน	4.53	0.64	มากที่สุด
2. เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับเวลาที่ใช้	4.07	0.88	มาก
3. เนื้อหาที่มีความยากง่ายเหมาะสม	4.27	0.80	มากที่สุด
4. เนื้อหาในแต่ละชุดมีความแปลกใหม่น่าสนใจ	4.07	0.70	มาก
5. เนื้อหาในแต่ละชุดในกิจกรรมเป็นเรื่องที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.87	0.52	มาก
รวม	4.16	0.71	มาก
ด้านกระบวนการเรียนรู้			
6. กิจกรรมแต่ละชุดน่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ	4.13	0.52	มาก
7. กิจกรรมมีความเหมาะสม ช่วยให้เรียนรู้ปฏิบัติตามได้	3.67	0.62	มาก
8. มีกิจกรรมใหม่ ๆ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้	3.87	0.74	มาก
9. ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองหรือกับเพื่อน	3.72	0.59	มาก
10. ผู้เรียนได้ค้นพบคำตอบหรือทำกิจกรรมสำเร็จด้วยตนเองหรือกับเพื่อน	3.53	0.52	มาก
11. ความรู้และคำสั่งใช้ภาษาที่เข้าใจได้ดีและง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ	3.73	0.46	มาก
12. กำหนดขั้นตอนในแต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสม	3.60	0.51	มาก

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
13. คำชี้แจงในการปฏิบัติกิจกรรมมีขั้นตอนชัดเจนเข้าใจ ง่ายไม่สับสน	4.33	0.49	มากที่สุด
รวม	4.56	0.51	มากที่สุด
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้			
14. มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมเด็กและ เยาวชน	4.07	0.59	มาก
15. ได้รับความสนใจต่อผู้เรียน	3.53	0.74	มาก
16. ช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจง่ายและเรียนรู้ได้เร็วขึ้น	3.60	0.74	มาก
17. ภาพประกอบในเนื้อหาแต่ละชุดมีจุดเด่นน่าสนใจ	3.67	0.49	มาก
18. มีสื่อประกอบครบทุกกิจกรรม	3.53	0.52	มาก
19. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีจำนวนเพียงพอ กับจำนวนเด็กและเยาวชน	3.47	0.52	มาก
20. สื่อและอุปกรณ์สะดวกต่อการนำไปใช้	3.07	0.26	มาก
รวม	4.17	0.50	มาก
ด้านการวัดผลประเมินผล			
21. เนื้อหาในแต่ละกิจกรรมมีความสอดคล้องต่อ พฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม	4.40	0.63	มากที่สุด
22. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโอกาสทราบคะแนนจากการปฏิบัติ ในแต่ละครั้งจากการสังเกต	4.07	0.88	มาก
23. สถานที่ที่ใช้ในการอบรมจัดกิจกรรม	4.27	0.80	มากที่สุด
24. บุคลิกภาพวิทยากรแต่ละท่าน	4.20	0.68	มากที่สุด
25. เนื้อหาในแต่ละกิจกรรม	3.80	0.56	มาก
รวม	4.15	0.71	มาก
รวมทั้งหมด	3.41	0.49	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า เด็กและเยาวชนบ้านคุ้มสังข์ ตำบลหัวขวาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องคุณธรรม จริยธรรมแก่ เด็กและเยาวชนตามแนวทางการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.41$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการ

เรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.56$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.51) รองลงมา
ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.17$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.50)
ด้านเนื้อหา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.16$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.71) ด้านการวัดผล
ประเมินผล ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.15$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D. = 0.71)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY